

Időt, odafigyelést adni a betegnek

Kóródi Csaba kórházlelkész adventben, ünnepekkor is a páciensek mellett van

• Marosvásárhelyen a megyei kórház különböző osztályain, valamint a dicsőszentmártoni kórházban mint kórházlelkész szolgál Kóródi Csaba, aki azt vallja, a betegnek jó, ha van valaki, aki türelemmel meghallgatja, aki időt és jelenlétet tud szánni rá.

ANTAL ERIKA

A megszokottól eltérő környezetben szolgál a kórházlelkész, különböző felekezetű, kultúrájú, más-más nyelvet beszélő betegeket látogat nap mint nap, beszélget velük, imádkozik, bibliai történeteket olvas, meghallgatja őket. Ez a szolgálat nem olyan, mint amikor saját gyülekezetében, saját templomában körbenéz a lelkész, és az embereknek több mint kilencven százalékát ismeri. A kórházban kapcsolatba kell lépni velük, meg kell találni az összekötő pontokat, hogy elnyerje a beteg bizalmát. Hiszen amikor belép egy kórterembe, ahol öten-hatan fekszenek, ki tudja, ki miben szenved, milyen súlyos a diagnózis, nem mindegy, hogyan viszonyul hozzájuk, illetve ők mennyire nyitottak. „Úgy gondolom, még inkább, mint a gyülekezetben, a személyiségünkkel dolgozunk, és ilyen szempontból sokkal több empátia, odafigyelés, hallgatás, türelem szükséges. Legtöbbször csak hallgatni kell, azt, ami velük történik. Azt tapasztalom, hogy nagyon-nagyon kevés idő jut az egészségügyi személyzet részéről egy beteg számára, hogy meghallgassák őket, leüljenek melléjük. Nagyon jó, ha van valaki, aki időt tud szánni, oda tud figyelni rájuk” – meséli Kóródi Csaba. Egy friss történetet is megoszt velünk: „Múlt héten az egyik kórházi osztályon egy idősebb személy egy órát igényelt, hogy csak vele beszélgessek, és azt mondtam, most elfelejtek minden mást, mert most ő a fontos és számomra ő az a személy, akinek időt, türelmet, odafigyelést és jelenlétet kell ajándékoznom.”

Felkészülés a tapasztalatok alapján

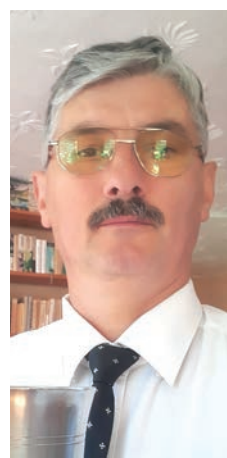
Lelki értelemben is fittnek kell lennie és ismernie a határait a lelkésznek. Hiszen őt is megviselik a nehezebb esetek, különösen a gyermekgyógyászatban, ahol a legkisebbeket kezelik.

A felkészülés a bemosakodással kezdődik. Amikor belép a betegek közé, nyilvánvalóan már otthonról úgy jön, hogy keresi a lehetőségeket, hogy miként tud valakit megszólítani, mit tesz, ha valaki nagyon nehezen nyílik meg, hogyan fogadja az elutasítást. A felkészülés azt is jelenti, hogy amikor elindul szolgálatot teljesíteni, mindig van a tarsolyában olyan gondolat, ami a 15 éves tapasztalata során kialakult, tudja, hogy az egyik beteget így, a másikat másképp lehet megközelíteni. Miután felolvast a Bibliából egy-egy részt, alkalom nyílik a betegeket is bevonni a beszélgetésbe. Ha az ige magyarázatokat hozzá tudnak tenni



Fontos megtapasztalni, hogy mit jelent közösen imádkozni, énekelni.

▼ KÓRÓDI CSABA, KÓRHÁZLELKÉSZ



Fohászoknak alkalmazottak, betegek is

▲ KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ. FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

valamit a beszélgetéshez, akkor visszavonul, hagyja, hogy ők mondják a gondolataikat, sőt elősegíti a kérdéseivel, ha elakadnak. „Van olyan eset is, hogy annyira jártasak a betegek, hogy én éppen csak koordinálok a beszélgetést. Örülök, ha van kívül megszerveznem az interaktív együttlétet, és ha nagyon fáradt vagyok, azt mondom, Uram, adj nekem egy jó beszélgetést, mert akkor elfelejtek mindent” – mondja a lelkész, akinek kórházi „gyülekezete” mindig változik, bár vannak már régi ismerősök, krónikus betegek, akikkel több éve kapcsolatban áll.

Bemutatkozik, beszélget

Kóródi Csaba általában a nővérekkel konzultál, mielőtt elkezdene napi szolgálatát, megtudakolja, hogy az osztályon vannak-e új betegek, kicsit feltérképezi a helyzetet. Megtörténik az is, hogy teljesen ismeretlen területre érkezik, senkit nem ismer, senkiről nem tud semmit. „Bemegyek, bemutatkozom, elkezdek beszélgetni, és látom, hogy miként alakul” – mondja.

A Maros megyei kórházban Marosvásárhelyen, valamint Dicsőszentmártonban dolgozik, ami azt jelenti, hogy mindennap valamelyik klinikán, általában délután teljesít szolgálatot, amikor már lecsendesedik minden, lejártak a kivizsgálások. „A délutáni, kora esti időpontok nagyon alkalmasak, akkor már a napnak a java lecsengett” – ismerteti napi programját a lelkész, aki munkanapokon mindennap a kórház valamely osztályán tartózkodik, a nagy ünnepeken istentisztelet tart, úrvacsorát oszt. Feltérképezi a betegeket, megfigyeli, hogy kik az ágyhoz kötöttek, mert azoknak a kórterembe viszi az úrvacsorát, egy rövidebb áhítatot tart nekik is. „Minden nagyobb ünnep előtt ezt megteszem, van, hogy vasárnap is bent vagyok. Sokkal inkább szeretem az interaktív beszélgetéseket, amikor ők is bekapcsolódnak. Úgy érzem, az interaktivitásban sokkal jobb dolgok történnek, mint ha csak engem hallgatnának. Persze ez nem mindig így alakul, ahogy én elmondom, mert néha provokálni kell őket

meg egy-két kérdéssel továbblendíteni a beszélgetést. Ez az egyén nyitottságától, a kultúrától is függ, attól, hogy valakiben mennyi bátorság van, hogy megnyíljon, hogy önmagáról beszéljen, vagy azokról a gondolatokról, amelyek éppen foglalkoztatják” – magyarázza Kóródi Csaba, hozzátéve, a betegek tudják, hogy van lelkész szolgálat, sőt a napot is, amikor a lelkész érkezik, és várják. Mindig úgy megy, hogy másfél-két órával hamarabb érkezik, minden kórtermet felkeres azon a részlegen, amelyiken aznap szolgál. Mindenkit meghív a bizonyos órában, megmondja, hogy hol és mikor, hogyan találjanak oda. Ilyenkor látja azokat is, akik esetleg nem tudnak eljönni, akkor esetleg megkérdezi, hogy látogassa-e meg őket külön a kórteremben, a betegágy mellett, és ha azt mondják, hogy igen, erre igényük van, akkor ennek nincs akadálya. Leginkább így történik, mert az a tapasztalata, hogy hiába van egy kifüggesztett program, órarend, a legtöbb beteg nem is megy ki a kórteremből, nehezebben jut el hozzájuk az információ. De már az orvosok, nővérek közül is tudják, hogy jön, megvan a telefonszáma, más elérhetősége, mert gyakran igénylik, hogy ezt vagy azt a személyt látogassa meg, mert szüksége volna egy kis lelki gondozásra, lelki támaszra. Ő a személyes meghívást részesíti előnyben, mert azt tapasztalja, hogy egészen másképp viszonyulnak az emberek, ha látják bemutatkozni, ha abban a néhány percben, amíg megszólítja őket, kiderül, hogy vannak közös ismerősök, a beszélgetés egy közös eseményhez kötődik, hiszen más lesz a hangulat, könnyebben megnyílnak, másként reagálnak. Örömmel hallja, amikor mondják, hogy menjünk, én is akarok menni. De az is megtörténik, hogy megköszönik illedelmesen, de nem tartanak igényt rá. Nem lehet senkit erőltetni, és nem is szabad. Ha valaki azt mondja, hogy nem, akkor azt elfogadja, és nem mutatja ki, hogy bánatná, hogy nem tart igényt az együttlétre, a beszélgetésre. Igaz, hogy voltak olyan szép tapasztalatok is, amikor valaki korábban visszautasította, majd egy szorult helyzetben azt mondta, mégis szeretne beszélgetni. „Sokszor a

türelem jobban meghozza az eredményt, mint ha ezt tenném beleegyezés nélkül. Olyan furcsaságok is vannak, hogy nagyot néznek, csodálkoznak, hogy-hogy bejön a lelkész ide, szabad-e ilyen a kórteremben. Volt egy ilyen esetem, mondtam is, hogy ezt én hivatalosan végzem, alkalmazott vagyok, akár a nővér vagy a takarító. Nagyon heterogén találkozás ez a valós életben, ha valaki teljesen rossz helyzetben van, rossz hírt kapott, kiönti a haragját, a benne lévő feszültséget éppen arra, aki ott van, meg kell tanulni kezelni az ilyen helyzeteket is. Az ember egy kicsit lefagy, de tovább kell lépni. Nyilvánvalóan sokat jelent, hogy nem első esetben szembesülök ilyesmivel. Ha valaki nem jön, akkor én ezt úgy oldom meg, hogy semmi baj, reméljük, lesz egy következő alkalom, amikor jobban érzi magát, amikor nyitottabb lesz. És nem az lesz, hogy akkor lehúzzuk a rolót, hanem reméljük, hogy a jövőben lesz alkalom, amikor ő is eljön és megtapasztalja, mit jelent közösen imádkozni, énekelni” – avat be a lelkész munkája részleteibe.

Az adventi időszak az ünnepvárás időszaka

Az advent második felében, karácsony előtt minden klinikán szeretetvendégséget szervez, és azon az estén mindenkit meghív egy előadóterembe, ebédlőbe, az éppen szolgálatot teljesítő orvost és nővért is, betegápolót és mindazokat, akik el akarnak jönni. Közös ünnepváró est ez, ahol románul és magyarul is énekelnek karácsonyi dalokat, általában mesélnek az ünnephez fűződő emlékeikről. „Ilyenkor nagyon szeretnek visszaemlékezni a betegek arra az időszakra, amikor egészségesek voltak, otthon voltak, hogyan készültek az ünnepre. Mindenkit megkínálunk, és a végén – ez nagyon fontos számomra – bemegyek azokhoz, akik nem tudtak eljönni a közös eseményre, és minden kórteremben mindenki részesül a kalácsból, narancsból, amit viszek, hogy ők is, noha nem tudtak eljönni, annak a szeretetnek, odafigyelésnek részesei legyenek” – meséli a kórházlelkész.